

Goed groen is goud waard

Dirk van Peijpe – De Urbanisten (presentatie)

Garnt Arbouw – Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie (gesprek)

In deze sessie informeert Dirk van Peijpe de aanwezigen over een nieuwe methodiek om de waarde van een groenblauwe stad te kwalificeren en te kwantificeren.

Kunnen jullie voor ons onderzoeken wat de toegevoegde waarde is van groenblauwe infrastructuren voor de stad? Dit was de vraag die het College van Rijksadviseurs en het Planbureau voor de Leefomgeving neerlegde bij Florian Boer en Dirk van Peijpe van De Urbanisten. Wat volgde is een uitgebreid ontwerpend onderzoek gefocust op de gemeente Zwolle met de naam Goed Groen is Goud Waard.

Dirk van Peijpe opent met de kaart van Zwolle: 'Als je die bekijkt, dan zie je veel openbare ruimte met een groene inrichting; wij spraken over '50 tinten groen'. Welke bijdrage levert die aan de kwaliteit van de stad en het welzijn van de inwoners? Om te beginnen hebben wij aan de hand van lokale bezoeken en digitale informatie, zoals Streetview een gedetailleerde kaart gemaakt voor Zwolle waarop alle openbare ruimte getypeerd en genoteerd is op basis van gebruik en inrichting. Van speeltuintjes tot parken en van golfbanen tot groene bermen langs de weg.'

De volgende stap was het beantwoorden van de vraag wat die 50 tinten groen 'waard zijn'. 'Wij maakten gebruik van de Atlas Natuurlijk Kapitaal (ANK) en de daarin beschreven 18 ecosysteemdiensten, dat wil zeggen bijdragen die ecosystemen kunnen bieden aan een gezonde, aantrekkelijke en klimaatadaptieve stad. Op basis van deze ANK konden wij de verschillende ecosysteemdiensten toekennen aan een plek en zo een score en waardering te geven aan iedere openbare ruimte. Deze waardering leverde ons een nieuwe kaart op: de Zwolse ecosysteemdienstenkaart. Het blijkt dat 40% van de groenblauwe openbare in Zwolle een hoge bijdrage levert aan de agenda van de stad. De andere 60% voegt minder waarde toe dan wat mogelijk is. Daar is werk aan de winkel.'

'Daarna stelden we onszelf de vraag: kunnen we van de grijze en lichtgroene plekken ook donkergroene plekken maken? Kunnen we de waarde van groenblauwe netwerken voor Zwolle vergroten en laten zien een speculatief ontwerp? Daartoe hebben we drie scenario's uitgewerkt waarin ook de beleidsagenda van Zwolle een plek is gegeven; Superspans, Singelstad en Randmeren. Van de drie scenario's hebben we een nieuwe ecosysteemdiensten-kaart getekend. Zwolle wordt in alle scenario's waterveilig en droog, maar ook de andere ecosysteemdiensten nemen toe.'

'Toen was de vraag aan de orde, wat is de waarde van goed groen? Hiervoor maakten we gebruik van TEEB-stad methode. Er bleken nog wel wat verbeterpunten voor de tool te zijn. Zo is er nog beperkte differentiatie mogelijk. Met de tool kun je van grijs naar groen gaan, maar kun je nog niet een onderscheid maken in de kwaliteit van het groen. We hebben dit toch geprobeerd via verschillende rekenkundige bewerkingen. Uiteindelijk levert dat een berekening op met opbrengsten van de ecosysteemdiensten. Zo wordt bijvoorbeeld zichtbaar dat een forse besparing op schade door wateroverlast mogelijk is.'

Dirk van Peijpe sluit af: 'Het is belangrijk dat je kunt aantonen dat er een niet te ontkennen meerwaarde is in een goed ingerichte groenblauwe infrastructuur en dat je de waarde kunt kwantificeren. Nu wordt groen in de stad vaak gezien als een kostenpost en vooral als sluitpost. In de vastgoedwereld wordt een parkeerterrein nog altijd hoger aangeslagen dan een speeltuin. Door dit onderzoek bouwen we argumentatie op waarom groenblauwe netwerken een rol zouden moeten spelen in de wijze waarop wij onze stedelijke inrichting aanleggen en financieren.'

Een kort gesprek met de zaal bevestigde onder meer dat deze methodiek bruikbaar kan zijn bij de voorbereiding van een omgevingsvisie.